

לקוטי תורה • פרשת מטות • מאמר 4

ושמע אביה את נדרה

”ושמע אביה את נדרה”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/matos/4](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/matos/4)

ושמע אביה את נדרה. להבין ענין דקדוקי סופרים שאנו רואים כמעט שכל התלמוד מלא מהלכות וחומרוי [וחומרות] שהחמירו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] והוסיפו כמה גדרים וסייגים לתורה שבכתב.

"ואביה שומע את נדרה". כדי להבין את ענין דקדוקי סופרים, שהרי אנו רואים שכמעט כל התלמוד מלא בהלכות ובחומרות שבהן החמירו חז"ל והוסיפו לתורה שבכתב גדרים וסייגים רבים.

והענין מובן כמ"ש רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] ע"פ כי טובים דודיך מיין אמרה כנס"י [כנסת ישראל] ערבים עלי דברי סופרים יותר מיינה של תורה.

הענין מובן על פי דברי חז"ל על הפסוק "כי טובים דודיך מיין": כנסת ישראל אומרת, "ערבים עלי דברי סופרים יותר מיינה של תורה".

פ"י יינה של תורה הוא פנימית התורה וסודותיה כמשארוז"ל [כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] נכנס יין יצא סוד ד"ס ערבים על כנס"י [כנסת ישראל] יותר מסודות התורה

כלומר, "יינה של תורה" הוא פנימיות התורה וסודותיה, כפי שאמרו חז"ל: "נכנס יין, יצא סוד". דברי סופרים ערבים לכנסת ישראל יותר מסודות התורה,

כי כל הגדרים והחומרות שבדברי רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] ודרכי מוסר שבאגדות ופרקי אבות כולם נמשכים מבחינת אהבה רבה כמ"ש אהבתי אתכם אמר ה' (ועמ"ש ע"פ כי אהבך ה' אלקיך בד"ה לא אבה),

מפני שכל הגדרים והחומרות שבדברי חז"ל, וכן דרכי המוסר שבאגדות ובפרקי אבות, נמשכים כולם מבחינת אהבה רבה, ככתוב: "אהבתי אתכם, אמר ה'" (ועיינו במה שנכתב על הפסוק "כי אהבך ה' אלקיך" במאמר המתחיל "לא אבה"),

כמו למשל אדם מחמת אהבתו על בנו מדקדק עמו יותר להוסיף עליו שמירה מעולה בסייגים וגדרים בכל האפשרי בע"כ [בעל כרחך] שיהיה מנוקה מכל וכל

כמו, למשל, אדם שמחמת אהבתו לבנו מדקדק עמו יותר, ומוסיף לשמור עליו שמירה מעולה באמצעות סייגים וגדרים ככל האפשר, בעל כורחו, כדי שיהיה נקי מכל וכל,

וכן חפץ מאד שימצא חן ושכל ביתר שאת. וכמו למשל מרגליות מה שהיא יקרה ביותר שומרה ביותר שמירה מעולה כלי בתוך כלי.

וכך גם הוא חפץ מאוד שהבן ימצא חן ושכל במידה יתרה. וכמו, למשל, במרגליות: ככל שהמרגלית יקרה יותר, כך שומרים עליה יותר, בשמירה מעולה, כלי בתוך כלי.

כך מחמת גודל אהבתו ית' אלינו מחמיר ומדקדק עלינו בדקדוקי סופרים שהן המה דברי תורתו הנמשכות

כך גם, מחמת גודל אהבתו יתברך אלינו, הוא מחמיר ומדקדק עמנו בדקדוקי סופרים, שהם עצמם דברי תורתו הנמשכים

מאה"ר [מאהבה רבה] בסייגים וגדרים לזכותינו לטוב לנו שנהיה נקיים לפניו ית' (עמ"ש מזה ע"פ שחורה אני ונאווה ועיין ברבות ר"פ שמות גבי ואוהבו שחרו מוסר).

מאהבה רבה, בסייגים ובגדרים, כדי לזכות אותנו ולהיטיב עמנו, שנהיה נקיים לפניו יתברך (עיינו במה שנכתב על הפסוק "שחורה אני ונאווה", וראו גם במדרש רבה, ריש פרשת שמות, על "ואוהבו שחרו מוסר").

והנה בזמן שבהמ"ק [שבית המקדש] היה קיים היה סגי בדאורייתא כי היתה נאמנה את ה' רוחנו ולא משכנו

והנה, בזמן שבית המקדש היה קיים, די היה בדיני התורה שבכתב, שכן רוחנו הייתה נאמנה לה' ולא נמשכנו

חבלי עבותות אהבתנו לתאוות גשמיות והיה בנקל להיות אהבת ה' קבועה בלב כל איש להיות בהתלהבות לעבודת ה' ותורתו גם מבלי שנתעורר מזה אהבה רבה

בחבלי עבותות אהבתנו לתאוות גשמיות; והיה קל לכך שאהבת ה' תהיה קבועה בלבו של כל אדם, ושהוא יהיה בלהט בעבודת ה' ובתורתו, גם בלי לעורר מכך אהבה רבה.

אך דור אחר דור כי נתמעטו הלככות השלימות בעבודת ה' באהבה עזה ברשפי אש ונכוינו באש זרה באהבות ותאוות גופניות וכ"כ [וכן כתב] גברו עלינו עד אשר

אך דור אחר דור, הלככות השלמים בעבודת ה', באהבה עזה וברשפי אש, התמעטו; ונכוינו באש זרה, באהבות ובתאוות גופניות, והן גברו עלינו עד כדי כך ש

לא נוכל לעבוד ה' באהבה בלתי שנתעורר מזה אהבה רבה ע"י דקדוקי סופרים וחומריהם בכל פרטיהם הן בבחינת סור מרע בכל החומרות שבגמרא ופוסקים והן

איננו יכולים לעבוד את ה' באהבה, אלא אם כן נעורר מכך אהבה רבה, באמצעות דקדוקי סופרים וחומרותיהם על כל פרטיהן: הן בבחינת "סור מרע" — בכל החומרות שבגמרא ובפוסקים — והן

בבחינת ועשה טוב בדברי מוסר שבאגדות ומילי דאבות עין טובה שיראה את חבירו בטוב עין ורעת רעהו אל יחשוב בלבו וכן לב טוב וחבר טוב כו'.

בבחינת "ועשה טוב" — בדברי המוסר שבאגדות ובמילי דאבות: "עין טובה", שיראה אדם את חברו בעין טובה; "ורעת רעהו אל יחשוב בלבו"; וכן "לב טוב" ו"חבר טוב" וכו'.

(ועמ"ש בד"ה כה תברכו את בני [בני ישראל] בפ"י איך לא אשא פנים לישראל כו' והם מדקדקים על עצמן עד כזית כו'.

(ועיין גם כמה שכתוב במאמר המתחיל "כה תברכו את בני ישראל", בביאור "איך לא אשא פנים לישראל... והם מדקדקים על עצמן עד כזית...").

נמצא שע"י שכנס"י [שכנסת ישראל] מדקדקים על עצמן להחמיר ע"ע ביותר ממ"ש בתשב"כ [בתורה שבכתב] מזה נמשך בחי' ישא ה' פניו שהוא בחינת אהבה רבה שלמעלה מהשתלשלות כו'

נמצא, שעל ידי שכנסת ישראל מדקדקת עם עצמה ומחמירה על עצמה יותר ממה שכתוב בתורה שבכתב, נמשכת מכך בחינת "ישא הוי' פניו", שהיא בחינת אהבה רבה שלמעלה מהשתלשלות וכו',

ונמשך בחי' זו אליך ממש להיות גילוי אה"ר [אהבה רבה] זו גם באדם וכמ"ש ג"כ בד"ה שחורה אני ונאווה הנ"ל שע"י תתעלה הנפש הבהמית ג"כ כו' ע"ש. ועמ"ש בפ"י מקץ סד"ה כי אתה נרי גבי

ובחינה זו נמשכת ממש אליך, כך שגם באדם תהיה התגלות של אהבה רבה זו. וכפי שמוסבר גם במאמר המתחיל "שחורה אני ונאווה", שהוזכר לעיל, שעל ידי כך גם הנפש הבהמית תתעלה וכו'; עיין שם. ועיין גם כמה שכתוב בפרשת מקץ, בסוף המאמר המתחיל "כי אתה נרי", בעניין

והנה בדורות הראשונים כו' אבל דורות האחרונים כו'. וזהו והוי' יגיה חשכי כו' וע"ש שהוא מלמעלה מסדר ההשתלשלות וזהו ענין ישא ה' פניו אליך והיינו ע"י שמדקדקים על עצמן וכמ"ש ברע"מ [ברע"א מהימנא] בפ' פינחס)

"והנה בדורות הראשונים... אבל בדורות האחרונים...". וזהו [פירוש] "והוי' מאיר את חשכי..."; ועיין שם, שזהו מלמעלה מסדר ההשתלשלות. וזהו ענין "ישא ה' פניו אליך", והיינו על ידי שהם מדקדקים עם עצמם; וכמו שכתוב ברע"מ בפרשת פינחס)

(דרל"ח ע"ב) שהוא בחי' ישאהו על אברתו שהוא למעלה ממה שנמשך ע"י רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח אברין דמלכא וע"י [ועיין] בגמ' [בגמרא] במגילה (דף כ"ז ע"ב ודכ"ח ע"א) גבי ובמה הארכת ימים כו' יעו"ש [יעויין שם].

(דף רל"ח ע"ב), שזו בחינת "ישאהו על אברתו", שהיא למעלה ממה שנמשך על ידי רמ"ח המצוות, שהן רמ"ח איברי המלך. ועיין בגמרא במגילה (דף כ"ז ע"ב ודף כ"ח ע"א), בעניין "ובמה הארכת ימים..."; עיין שם.

ועמ"ש במ"א בפ"י כל המאריך באחד מאריכין לו ימיו כו'. וזהו שכתוב ושמע אביה את נדרה כו' הניא אביה אותה שהאב מפר את הנדר

ועיין במה שכתוב במקום אחר בפירוש "כל המאריך באחד מאריכין לו ימיו...". וזהו [פירוש] הכתוב "ושמע אביה את נדרה..."; "הניא אביה אותה": האב מפר את הנדר,

כי מבחי' אהבה רבה הוא מפר כתרנומו מבטל כל האיסורים והקישורים אשר כנס"י [כנסת ישראל] היא אסורה וקשורה ואין חבוש מתיר עצמו כ"א ע"י מדת אהבה רבה בחי' אביה.

מפני שמבחינת אהבה רבה הוא מפר, כפי שהתרגום מתרגם: "מבטל" — את כל האיסורים והקשרים שבהם כנסת ישראל אסורה וקשורה. ו"אין חבוש מתיר עצמו", אלא על ידי מידת אהבה רבה, בחינת "אביה".

(וענין האיסורים שהיא אסורה וקשורה בהן י"ל [יש לומר] דהיינו חלישת כח הנפש שאין בכחה לצאת מנרתקה ומאסרה כו')

(ואפשר להסביר שהאיסורים שבהם היא אסורה וקשורה הם חולשת כוחה של הנפש, שאינה מסוגלת לצאת מנרתקה וממאסרה וכו',

חומריות הגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] וכמ"ש במ"א בד"ה בחדש השלישי כפי יתרו ושם נתי' [נתבאר] שע"י התורה נמשך כח ועוז לנפש לבטל קישורים אלו כו' ובמ"א נתבאר דקישורים אלו נקרא סירכות ברע"מ [ברע"א מהימנא] שהנפש מסתבכת בהם וע"י אינה יכולה לעלות כו')

חומריות הגוף והנפש הבהמית, וכמו שמבואר במקום אחר במאמר המתחיל "בחדש השלישי" בפרשת יתרו. ושם התבאר שעל ידי התורה נמשכים לנפש כוח ועוז לבטל את הקשרים האלה וכו'. ובמקום אחר התבאר שקשרים אלה נקראים ברע"מ "סירכות", שהנפש מסתבכת בהן, ועל ידי כך אינה יכולה לעלות וכו',

בד"ה פ"י הפסוק מי אל כמוך, וי"ל [ויש לומר] שהפרת נדרים ביוהכ"פ [ביום הכפורים] היינו שע"י התשובה נמשך בחי' הפרת וביטול הקישורים וגילוי האה"ר [האהבה רבה] בנפש כו'. ועוד י"ל [יש לומר] בענין שהאב מפר והוא ע"ד מ"ש בזהר פ' אמור)

במאמר המתחיל "פירוש הפסוק מי אל כמוך". ואפשר לומר שהפרת הנדרים ביום הכיפורים פירושה שעל ידי התשובה נמשכת כחינת ההפרה והביטול של הקשרים, ומתגלית האהבה רבה שבנפש וכו'. ועוד אפשר לומר בענין שהאב מפר, שזה על דרך מה שכתוב בזהר פרשת אמור)

(ד"ק ע"ב) גבי בזמנא דנטלא מבי אבא ולא בזמנא דנטלי מבי אימא, כי מבחי' הבינה והדעת נמשך להיות אתכפ"א סט"א [סטרא אחרא].

(דף ק' ע"ב), בענין "בזמנא דנטלא מבי אבא ולא בזמנא דנטלי מבי אימא", מפני שמבחינת הבינה והדעת נמשכת הכנעת הסטרא אחרא (אתכפ"א).

וזהו ענין הנדרים סייג לפרישות, אבל להיות אתהפכא חשוכא ממש לנהורא א"א להיות מבחי' בינה שמינה דינין מתעריין,

וזהו ענין "נדרים הם סייג לפרישות". אבל להפוך ממש את החושך לאור, אי אפשר שיבוא הדבר מבחינת בינה, שממנה מתעוררים דינים,

אלא מבחי' חכמה עילאה והחכמה תחיה והוא הביטול שלמעלה מהשגה ודעת כו' כמבואר בד"ה ראה אנכי נותן.

אלא מבחינת חכמה עילאה, "והחכמה תחיה"; וזהו הביטול שלמעלה מהשגה ודעת וכו', כפי שמבואר בדרוש המתחיל "ראה אנכי נותן".

2 וזהו שהאב מפר ומהפך חשוכא לנהורא ומבחי' זו נמשך ג"כ בחי' ואם היו תה"י [תהיה] לאיש הנזכר למעלה וע' בזהר שם.

וזהו [הטעם] שהאב מפר את הנדר והופך את החושך לאור. ומבחינה זו נמשכת גם הבחינה של "ואם היו תהיה לאיש", שהזכרה לעיל; ועיינו שם בזהר.

אך פ"י ושמע אביה את נדרה היינו שע"י אתכפ"א בתחלה שזהו ענין הנדרים מזה נמשך אח"כ גילוי בחי' אביה להיות אתהפכא חשוכא לנהורא.

אך פירוש "ושמע אביה את נדרה" הוא שבתחילה יש אתכפ"א, וזהו ענין הנדרים; ומתוך כך נמשכת לאחר מכן התגלות כחינת "אביה", המביאה להפיכת החושך לאור — אתהפכא.

ועיין עוד מעניין בחינת אביה בפרדס שער חמישי פ"ג [פרק ג']. וז"ש [וזהו שכתוב] ג"כ וידבר משה אל ראשי המטות כו' לאמר זה הדבר כו'

ועיינו עוד בעניין בחינת "אביה" בפרדס, שער חמישי, פרק ג. וזהו גם פירוש הכתוב: "וידבר משה אל ראשי המטות... לאמר: זה הדבר...":

שע"י לאמר זה הדבר שמבחינת משה על ידי זה יוכל להתיר הנדר כו' גם ראשי המטות הוא בחי' רעותא דליבא אה"ר [אהבה רבה] וכמבואר למעלה:

שעל ידי "לאמר: זה הדבר", שהוא מבחינת משה, ניתן להתיר את הנדר וכו'. גם "ראשי המטות" הם בחינת רעותא דליבא, אהבה רבה, כפי שנתבאר לעיל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/matos/4

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק